

Jongeren over de EU: ‘Bij mij komt alleen Frans Timmermans boven. En die is al weg.’

Wat weten jongeren van de Europese Unie? Te weinig, vindt ProDemos – ‘hoeder’ van de democratie. De organisatie houdt daarom verkiezingsfestivals, zoals dinsdag voor Arnhemse jongeren. ‘Een euro-parlementarië-wattus?’

André Valkeman 14 mei 2024, 22:00

In de schoolaula van mbo-school RijnIJssel is een echte Europafair verrezen, met zo’n tien kraampjes. Je kunt er géén Europese lekkernijen halen, maar wél kennis opdoen. Vlaggen van Europese landen zwieren als slingers door de Arnhemse school. De felblauwe EU-vlag wappert als een podiumdoek. ‘Welkom in Europa, blijf hier tot ik doodga, Europapa!’, schalt door de schedels van de studenten.

Jelle Berkvens, medewerker van de Nationale Jeugdraad, staat bij een kraam en speelt een spel. Samen met ProDemos probeert de organisatie met verkiezingsfestivals de belabberde kennis van veel jongeren over de Europese Unie bij te spijkeren in de aanloop naar de Europese verkiezingen. De mbo-leerlingen, die in groepjes de kraampjes voorbijtrekken, krijgen ronde deurmaten in hun handen. Erop staat een vraag geschreven.

De Schumanverklaring, wanneer was dat? Het betreft de Franse minister die ooit voorstelde een EU op te richten. De tieners moeten de mat neerleggen op het juiste jaartal (1950). Op de andere maten staan vragen als: Wanneer was de grootste EU-uitbreiding (antwoord: 2004), wanneer mochten er geen extra kosten meer gerekend worden voor bellen in het buitenland (2017), wanneer werd de euro ingevoerd (2002)?

Berkvens: “Je ziet zo wat de EU regelt én krijgt historische context.”

Een kraampje verder kunnen de studenten een quiz doen, met een EU-vlag en een Nederlandse vlag in de hand. “Om inzichtelijk te maken waar de EU over beslist en waarover de Nederlandse regering gaat,” zegt Emma Mansvelt, een collega van Berkvens, die de stand als een soort kermisexploitant bemenst. Asielbeleid? Veel scholieren willen snel hun Nederlandse vlag de lucht in doen, maar het wordt grotendeels bepaald door Europese regelgeving - ook al is het asielbeleid een centraal thema in de formatie.

Voor de EU-vlag kunnen leerlingen ook een ‘polaroid-selfie’ scoren. Mansvelt: “Daarna leg ik uit hoe de kieslijst eruitziet.” Legt ze dan ook uit dat Nederlandse partijen niet solo in het EU-parlement komen, maar aangesloten zijn bij bredere Europese partijen zoals bijvoorbeeld de Europese Volkspartij?

“We praten met tieners. Ik heb vrienden die bijna dertig zijn, sociologie studeren en dat systeem niet begrijpen. EU voor beginners is moeilijk zat. Dus die Europese partijen zijn voor gevorderden.”

Bülal (19) is stagiair economie en luistert. “Termen maken het lastig. Want euro-parlemen-tarië-wattus? Ja: een Tweede Kamerlid, maar dan voor Europa, weet ik wel. Maar jo, wat moeilijk.”

Floris (21), Oosterbeek

“Jongeren vanaf zestien in enkele andere EU-landen mogen stemmen, hoorde ik hier. Dat kan best, als ze dus maar de uitleg krijgen die wij bijvoorbeeld vandaag krijgen.

Of ik weet wat het EU-parlement bepaalt? Poe, wij leggen dacht ik als landen geld in, zij bepalen deels hoe die centjes herverdeeld worden? Veel regels die zij stellen, daar moeten landen zich aan houden, klopt hè? Dat zie je bij stikstof, maar ook bij migratie nu.

Ik ken geen Europarlementariër. Als ik aan EU-politici denk en Nederland komt alleen Frans Timmermans in mij naar boven. En, die is alweer weg. Verder vind ik dat de EU erg graag eigen landen controleert. Dan denk ik: probeer vooral ook met andere continenten goed contact te krijgen. Wij kunnen hier wel minder vervuilen willen zijn en vredelievend. Maar wat als andere continenten niet meedoen? Wat schiet de aarde dan op?”

Floris Koen Verheijden

Joas Koen Verheijden

Joas (21), Zelhem

“Ik kom uit een agrarische omgeving in de Achterhoek. Jongeren uit boerendorpen weten goed wat de EU kan besluiten en te zeggen heeft, misschien wel meer dan een gemiddelde jongere. Het leven van de boer wordt door subsidies en regelgeving beïnvloed en soms zelfs bepaald.

Er hangen veel BBB-vlaggen in ons dorp. Ik sta achter de boeren, heel erg. GroenLinks is een ondermijner van boeren, een BBB-tegenhanger. Met dat punt ben ik het niet eens. Maar de rest van GroenLinks spreekt mij aan. Daarom stem ik daarop.

Migratie moeten we bijvoorbeeld Europees bepalen. Maar er moet wel gekeken worden hoeveel mensen er per oppervlakte wonen. Is dat veel, dan kunnen die landen minder dragen. Voor ons Nederland zal het eerder vol zijn.”

Roos (tweede van rechts) met een groepje vriendinnen. Voor de EU-vlag kunnen leerlingen een ‘polaroid-selfie’ scoren. Koen Verheijden

Roos (17), Nijmegen

“Ik mag niet stemmen. Leeftijdsgenoten Europees gezien wel in België en Duitsland, begrijp ik. Voor mij zou Europees wel kunnen stemmen apart voelen, eigenlijk. Juist omdat ik bij deze verkiezingen niet weet waarop ik wil stemmen.

Bij de landelijke verkiezingen zou ik... Ja, PVV doen... Voelt als een taboe. Links zegt: verkiezingen zijn vrij, maar links moet natuurlijk wel winnen. Anders is het niet leuk, veroordelen wij je.

Waarom PVV iets voor mij is? Ik wil straks een huis, mijn vriendinnen ook, en dat lijkt onmogelijk als je mbo doet en er ook nog zoveel mensen bijkomen als nieuwe Nederlanders. Met drie ton moet je nog duimen voor een huisje.”